

Б.О. ЧУПРИНСЬКИЙ,
кандидат юридичних наук
(Волинський національний університет
імені Лесі Українки)

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ШАХРАЙСТВА З НЕРУХОМІСТЮ

Ключові слова: *нерухомість, ринок нерухомості, шахрайство, приватна власність.*

Забезпечення розбудови України як демократичної, незалежної, суверенної, соціальної та правової держави, що передбачає ст. 1 Конституції України, вимагає насамперед досягнення відповідних успіхів у боротьбі із злочинними посяганнями на ці суспільні цінності. Адже розвиток суспільства неминує бути пов'язаний із повагою до людини, її прав, свобод, сили і слабкостей, внутрішнього світу та проблем життя у суспільстві. Шлях, який торує Україна до стандартів Європейського Співтовариства, показав, що у царині кримінального права в нашому суспільстві багато що було змінено на краще, однак ще більше залишається того, що чекає змін, і ці зміни будуть тестом на гуманістичний розвиток суспільства незалежної України.

Сьогодні ринок нерухомості в Україні має сталу тенденцію до розширення, що пов'язано зі збільшенням числа цивільно-правових угод стосовно об'єктів нерухомості. Цей процес характеризується не тільки позитивними властивостями, які пов'язані з шансом для населення легально розв'язувати свої житлові та земельні проблеми відповідно до наявних фінансових можливостей, але й є одним із факторів, який зумовлює злочинну спеціалізацію в даній сфері. Адже кількість і вартість нерухомості, яка знаходиться у приватній власності, законодавцем не обмежується, і власники нерухомості мають право на різні

форми її відчуження, а саме продавати, дарувати, заповідати, укладати інші угоди, які не заборонені законом. Крім того, якщо навіть і виникає можливість придбати чи обміняти нерухомість, то практично ніхто не застрахований від можливих шахрайських посягань на право власності на нерухоме майно.

Аналіз кримінологічної ситуації на ринку нерухомості дозволяє зауважити, що ця сфера правовідносин потребує особливої кримінально-правової охорони як в силу недостатньої правової визначеності об'єкта кримінально-правової охорони, так і через недосконалість самого кримінального закону – найбільш дієвого інструменту захисту прав добросовісного учасника у цій сфері. Особливо небезпечними є майнові злочини, які посягають на самі об'єкти нерухомості – точніше, на пов'язані з ними майнові права чи на грошовий еквівалент їх вартості. Водночас непокоїть тенденція «правової недбалості», неосвіченості, недостатньої відповідальності суб'єктів правовідносин на ринку нерухомості. Діставши в законодавчому порядку можливість укладати різні цивільно-правові угоди з нерухомістю, її власники, а також їх контрагенти виявились, по-перше, не готові діяти як активні й відповідальні учасники цього процесу і, по-друге, не забезпечені ефективними засобами державного захисту і рекомен-

даціями щодо самозахисту своїх інтересів від злочинних посягань на нерухоме майно і пов'язаних з ним правовідносин.

Визнаючи, що нерухомість і пов'язані з нею правовідносини набувають надзвичайно важливого значення для особи, суспільства і держави, а злочини в цій сфері завдають великих матеріальних і моральних збитків, метою нашого дослідження є здійснення юридичного аналізу складу шахрайства з нерухомістю.

Теоретичне підґрунтя дослідження шляхів і засобів протидії шахрайству з нерухомістю склали наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених Г.А. Аванесова, П.П. Андрушка, Ю.В. Бауліна, І.Г. Богатирьова, В.І. Борисова, П.А. Вороб'я, Л.Д. Гаухмана, В.О. Глушкова, В.В. Голіни, В.К. Грищука, А.І. Гурова, Н.О. Гурорової, І.М. Даньшина, О.М. Джужи, О.О. Дудорова, А.П. Закалюка, А.Ф. Зелінського, М.Й. Коржанського, О.М. Костенка, В.М. Кудрявцева, П.С. Матишевського, М.І. Мельника, П.П. Михайленка, Б.С. Нікіфорова, В.І. Осадчого, М.І. Панова, А.В. Савченка, О.Б. Сахарова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація, В.О. Тулякова, І.Я. Фойницького, П.Л. Фріса, В.І. Шакуна, П.С. Яні, С.С. Яценка та ін. Зазначені науковці зробили вагомий внесок у теорію і практику боротьби з даними злочинами, але більшість питань запобігання шахрайству з нерухомістю розглядалися фрагментарно або у межах загальної характеристики корисливих злочинів проти власності.

На нашу думку, кримінальні посягання на ринок нерухомості необхідно розглядати як загрозу одному з найважливіших сегментів ринкової економіки. Цей елемент обґрунтовано визнається одним з базових, оскільки він не тільки щільно пов'язаний з іншими основними ринками – товарів, послуг, капіталу, але й створює умови для формування «середнього класу», й задоволення у повному обсязі конституційних прав громадян, поповнює лави підприємців, підтримує сталий попит на масових речових ринках і забезпечує врешті-решт стабільність суспільства. Ринок нерухо-

мості при цьому підпадає під вплив норм різних галузей і рівнів. Усталеність ринку нерухомості зумовлена впливом не тільки норм цивільного права, але й регулюється (наприклад, в умовах великого міста, де й укладається більшість договорів) містобудівельними нормами, вимогами земельного і екологічного законодавства. Водночас, динамічний розвиток цього сегмента ринкових відносин, обіг фінансових коштів у яких доволі значний, неможливий без створення заходів державного захисту від шахрайських посягань.

Відправним пунктом формування ринку нерухомості у перехідній економіці України та легітимізації приватної власності на нерухомість став Закон України «Про власність» від 26 березня 1991 р. Згідно зі ст. 2 цього Закону власність виступає у формах приватної, колективної та державної, які є рівноправними. Серед об'єктів права приватної власності визначені різні види рухомого і нерухомого майна. З нерухомості, зокрема, житлові будинки, квартири, дачі, садові будинки, земельні ділянки, насадження на земельній ділянці тощо. Законом закріплене право приватної власності громадян на землю для ведення селянського (фермерського) господарства; ведення особистого підсобного господарства; будівництва та обслуговування житлового будинку і господарських будівель (присадибна ділянка); садівництва; дачного і гаражного будівництва [10, 2].

Термін «нерухомість» у юридичному лексиконі нашої держави вперше почав вживатись у Законі України «Про заставу» (1992 р.), у зв'язку з необхідністю визначити предмет іпотеки. Нерухомістю, відповідно до цього Закону, виступає майно, пов'язане з землею: будівлі, споруди, квартира, підприємство як цілісний майновий комплекс, його структурні підрозділи [11, 7]. Надалі правова система все активніше втягує нерухомість до громадянсько-правового обороту, у зв'язку з чим зростає суперечність між режимом правового

регулювання нерухомості й відсутністю її категоріального місця у структурі правової теорії.

У довіднику з нерухомості це поняття тлумачиться так: «Нерухомість (нерухоме майно, нерухомі речі) – земельні ділянки, ділянки надр, відособлені водні об'єкти і все, що міцно пов'язано із землею, тобто об'єкти, переміщення яких без невідповідної шкоди їх призначенню неможливо, зокрема, ліси, багаторічні насадження, будівлі і споруди, належні державній реєстрації повітряні і морські судна, судна внутрішнього плавання, космічні об'єкти» [2, 72–75]. Це визначення введене до Цивільного кодексу України (ст. 181) і найчастіше вживається у правовій літературі й нормативних документах.

Економічне та юридичне трактування нерухомості дещо відрізняються. Законодавці віднесли до нерухомості деякі явно рухомі речі та дали можливість віднести до неї й інше майно. Це може породжувати певні труднощі для юристів та оцінювачів при аналізі правових критеріїв угод з нерухомістю. Проте найбільш суттєва відмінність юридичного та економічного тлумачення нерухомості полягає у тому, що з юридичної точки зору нерухомість виступає не стільки нерухомим об'єктом, скільки «нерухомою власністю». Остання є правами на володіння, які переходять разом з нерухомістю. Ці права включають в себе право продавати, відмовлятися від володіння, здавати в оренду та використовувати власність будь-яким іншим способом. Так, ст. 78 Земельного кодексу України (від 25 жовтня 2001 р.) визначає, що власник земельної ділянки наділений правами володіти, користуватись і розпоряджуватись нею. У ст. 79 зазначається, що право власності на земельну ділянку поширюється в її межах на поверхневий (грунтовий) шар, а також на водні об'єкти, ліси і багаторічні насадження, які на ній знаходяться [3, 23]. Крім того, право власності на земельну ділянку поширюється на простір, що знаходиться над та під поверхнею ділянки на

висоту і на глибину, необхідні для зведення житлових, виробничих та інших будівель і споруд.

У жодній країні світу немає абсолютного права власності на землю. Коли приватна власність виявляється несумісною з суспільними інтересами, вона перестає належати до юрисдикції приватного права, тобто держава дістає право вводити обмеження прав власника. До таких обмежень належать: будівельні обмеження, системи зонування, законодавство щодо забудови та розвитку території та контроль за навколишнім середовищем.

Сучасне цивільне законодавство, по-перше, встановило відомий дореволюційному законодавству поділ речей на рухомі і нерухомі і, по-друге, узаконило систему обов'язкової державної реєстрації майнових прав на нерухомість, їх обмеження, виникнення, перехід. Доктрина поділу рухомих і нерухомих речей довгий час в історії повністю ігнорувалась. З цієї причини, виникли суттєві проблеми в організації кримінально-правового захисту досить різних за фізичними властивостями і правовим статусом об'єктів.

Нерухоме майно, поряд з рухомими речами, віднесено Цивільним кодексом (ЦК) України до об'єктів цивільних прав. Чинне законодавство до нерухомого майна у ст. 181 ЦК України відносить насамперед земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення. Незважаючи на виділення визначаючої якості «не переміщення» перелічених об'єктів, тобто виконання ними господарських функцій саме нерухомих відносно землі об'єктів, закон залишає перелік відкритим через наявність критерію «все що нерозривно пов'язано з землею» і «підлягає обов'язковій державній реєстрації» [14].

У статті 190 КК України шахрайство – це заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою [6, 92]. Таке визна-

чення дозволяє, по-перше, виділити два різновиди шахрайства: заволодіння чужим майном та придбання права на чуже майно; по-друге, містить вказівку на конкретні способи його вчинення, відсторонюючи його від інших видів злочинних діянь.

Кримінальний кодекс України на сьогоднішній день не містить самостійної норми, яка адекватно відповідала б завданням захисту майнових прав добросовісних учасників операцій з нерухомим майном. Судова та слідча практика наводить достатню кількість прикладів злочинних посягань на право власності та інші майнові права добросовісних учасників ринку нерухомого майна, кваліфікація яких ускладнена з використанням чинного кримінального законодавства. Результатом злочинних дій є незаконне отримання шахраєм чи третіми особами права власності та інших, окреслених цивільним законодавством майнових прав на нерухоме майно, за договором, який потерпілий укладає під впливом обману.

Відмова від виділення нерухомого майна в особливий об'єкт злочинного посягання фактично прирівнює його до рухомого, що викликає складності при кваліфікації злочинів, ставить під сумнів повноту та ефективність заходів кримінально-правового захисту прав громадянина, дисонує з більш прогресивними заходами адміністративно-правової і цивільно-правової охорони ринку нерухомості. Суспільна небезпечність майнового злочину ставиться у залежність до вартості предмета посягання. Вартість у цьому випадку розуміється насамперед як важлива група суспільних відносин, що дуже актуально при оцінці такого складу злочину, як шахрайство, яке посягає не тільки на майно (предмет матеріального світу), але й на комплекс майнових прав.

Критикуючи окремі положення кримінального закону, певні юристи справедливо зазначають, що сприйняття ідеї про диференційований підхід до криміналізації діяння з урахуванням його спрямованості

на майно рухоме і нерухоме надало б змогу попередити існуючі складності у відмежуванні заволодіння (у нашому випадку – шахрайства) від іншого складу злочину, який передбачає відповідальність за корисливе посягання на чуже нерухоме майно.

Практика застосування кримінально-правових заходів охорони прав власності нерухомого майна висуває низку питань. Виникає потреба у глибокому аналізі проблем застосування ст. 190 КК України, покликаної забезпечувати охорону прав добросовісних учасників ринку нерухомого майна від злочинних посягань. Така постановка проблеми пов'язана з відсутністю в кодексі норми, яка прямо передбачала б відповідальність за неправомірне заволодіння чужим нерухомим майном а точніше, з отриманням у результаті шахрайської дії майнового права на чуже нерухоме майно.

Наша позиція ґрунтується на визнанні того, що неправомірне придбання майнових прав, яке дозволяє повною мірою розпоряджатися чужим для винного нерухомим майном, необхідно розглядати як самостійний майновий злочин, який має специфічні ознаки, виділяючи його з кола інших злочинів проти власності, а загалом – заволодіння. Такий підхід відповідає традиціям кримінального права і сучасній кримінальній політиці у сфері захисту прав власника та іншого законного володільця нерухомого майна. Водночас у кримінально-правовій періодиці й наукових дослідженнях останніх років висловлювалась думка про те, що кримінально-правова охорона правовідносин у сфері обігу нерухомого майна забезпечуються нормами, в яких немає спеціального предмета посягання – нерухомого майна. Таку позицію можна визнати справедливою тільки в певній частині, оскільки потребує скрупульозного аналізу змісту розглядуваної норми.

Аналізуючи її з позиції ефективності захисту нерухомого майна і пов'язаних з нею правовідносин, слід нагадати, що згідно з диспозицією ст. 190 КК України

шахрайство – це заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою.

Заволодіння правом на майно на практиці являє собою юридичне оформлення необхідних документів, в результаті якого винний набуває права володіння, використання і розпорядження конкретним майном. Безпосередньо про право на майно як предмет заволодіння йдеться в диспозиції ч. 1 ст. 190 КК України «шахрайство», при цьому вид майна (рухоме чи нерухоме) не визначається. Таке формулювання викликає певні сумніви, закладені законодавцем у даній нормі: «придбання права на майно», бо шахрайство в цілому являє собою форму заволодіння та обернення чужого майна на користь винного чи інших осіб.

Вітчизняне кримінальне право до об'єкта злочину відносить кримінально-охоронювані відносини, що склалися в суспільстві внаслідок тих чи інших явищ, за допомогою яких реалізуються інтереси особи, суспільства і держави.

Родовим об'єктом шахрайства безсумнівно визнаються відносини з приводу власності як специфічна правова тріада володіння, розпорядження і користування майном (в її цивільно-правовому розумінні). Родовий об'єкт – це сукупність однорідних суспільних відносин, на які посягають злочини, передбачені нормами однієї глави КК України. У даному випадку – це власність, незалежно від форми чи відносин власності, тому що суспільні відносини первинні до таких понять, як «право власності», «правовідносини, пов'язані з власністю» і порушуються злочином у кінцевому підсумку, тимчасом як зазначені поняття вторинні й порушуються «супутно» [1, 18].

Звернення до специфіки безпосереднього об'єкта злочину у разі шахрайського посягання на нерухоме майно зумовлене необхідністю юридичного аналізу всієї сукупності відносин власності. Виділення нерухомого майна з загальної маси предметів злочинного посягання, вчиненого

шляхом обману чи зловживання довірою (шахрайства) має своє підґрунтя.

Власність як юридична категорія являє собою вираження і закріплення суспільних відносин щодо виробництва, розподілу, обміну і використання матеріальних благ у вигляді встановлення належності їх (матеріальних благ) відповідним суб'єктам.

При вчиненні злочинів проти будь-якого виду власності, у тому числі нерухомого майна, виявляється, що порушено як нормальне функціонування суспільних відносин, так і самі суспільні відносини щодо функціонування і реалізації права власності. Власність розглядається як об'єкт певного виду злочинів, а також виступає і як економічна, і як юридична категорія, оскільки відносини власності ніколи не виходять за межі своєї правової оболонки, і зовнішнього виразу вони набувають саме як право власності.

Внутрішня структура суспільних відносин власності складається з таких елементів:

- Суб'єкт суспільних відносин власності – в нашому випадку – це сторони цивільно-правового договору з переходу майнових прав на нерухоме майно, укладення якого можливе шляхом обману чи зловживання довірою.
- Предмет суспільних відносин, відповідно до якого ці відносини виникають (нерухоме майно як об'єкт матеріального світу, який має специфічні фізичні, економічні та юридичні властивості).
- Соціальний зв'язок між учасниками суспільних відносин і зазначеним предметом, який виражається в можливості суб'єкта володіти, користуватися і розпоряджатися майном на власний розсуд, за одночасної відсутності такої можливості в інших осіб, якщо суб'єкт сам не надав їм такої можливості [8, 7].

Указана сукупність виступає родовим об'єктом злочинів проти власності. Без-

посереднім же об'єктом є майнове право конкретного власника з володіння, розпорядження і користування належним йому строго визначеним об'єктом нерухомості. Якщо розглянути більш детально, то виявляється порушення нормальних суспільних відносин з розподілу матеріальних благ. Це впливає з факту отримання винним майнових благ і майнової вигоди протиправним шляхом за рахунок інших осіб, наперекір законним правилам.

Доречним є питання про можливість віднесення до безпосереднього об'єкта розглядуваного злочину об'єкта нерухомості в цивільно-правовому розумінні. Стверджувальна відповідь логічно б ґрунтуватись на внутрішній обмеженості зв'язку відносин власності зі своїм матеріальним носієм – предметом матеріального світу. Незважаючи на те, що поза своєю матеріальною основою власність як економічна категорія існувати не може, це не повинно призводити до сплутування автономних понять безпосереднього об'єкта і предмета злочинного посягання. Річ, відносно якої існують порушені злочином групи суспільних відносин власності, є об'єктом матеріального світу, що наділений набором специфічних ознак. Спрощення у визначенні предмета шахрайського посягання на чуже нерухоме майно, яке визначене інакше, ніж в існуючому цивільно-правовому розумінні, тягне за собою, на наш погляд, серйозні правозастосовні помилки.

Таким чином, суспільні відносини власності визначені як родовий об'єкт даного злочину, про що і свідчить розміщення даної норми в главі «Злочини проти власності» особливої частини КК України. Об'єктом правового регулювання завжди є суспільні відносини у зв'язку з чим-небудь, а матеріальні предмети (в нашому випадку – об'єкти нерухомості) розглядаються тільки як предмети, у зв'язку з якими злочин вчиняється. Відповідно до безпосереднього об'єкта злочину, то ним є суспільні відносини у зв'язку з порушенням права володіння нерухомим майном незалежно

від того, кому воно належить і є чужим для злочинця [5, 48].

Варто зазначити, що безпосередній об'єкт злочину за обсягом має бути вужчим за родовий об'єкт, оскільки обмежений додатковими ознаками. Але, як зазначається в сучасній юридичній літературі, має місце зворотний зв'язок – родовий об'єкт виявився вужчим за безпосередній. Причина цього у взаємозв'язку обсягів цивільно-правових понять, які вживаються в кримінальному праві: родовий об'єкт являє собою право власності, а безпосередній – майнові права, до яких право власності входить як одне з складових.

Деяка специфіка розглянутого злочину, порівнюючи з іншими формами заволодіння чужим майном, полягає в тому, що шахрайством вважається не тільки заволодіння чужим майном, а й придбання права на чуже майно шляхом обману. Цей тезис потребує більш чіткого визначення предмета злочинного посягання. Предмет злочину – чуже майно – є обов'язковою ознакою всіх без винятку злочинів проти власності [13, 163].

Кримінально-правова доктрина, враховуючи, що нерухоме майно не є предметом «традиційних» заволодінь – крадіжка, грабіж, розбій, оскільки саме собою заволодіння нерухомістю без оформлення прав на неї не може розглядатися як заволодіння [4, 17]. Необхідно підкреслити, що як предмет шахрайства нерухомість взаємопов'язана з поняттями власності та права власності, які безпосередньо його характеризують. Тепер власність розглядається у двох значеннях: економічному та юридичному. Економічний зміст власності – це фактичні суспільні відносини володіння, користування та розпорядження матеріальними благами, що вже привласнені й належать власникові, а юридичний зміст полягає в тому, що власність є об'єктом правовідносин і охоплюється поняттям «право власності» [7, 12].

Як предмет злочину проти власності, майно може бути як рухомим, так і не-

рухомим, причому чинна законодавча конструкція шахрайства дозволяє віднести нерухоме майно до предмета тільки через набуття прав на нього.

Аналіз діяння, яке вчиняється тими ж способами, що й шахрайське заволодіння майном, але альтернативно визначене як придбання права на чуже майно, вимушує проаналізувати його з позиції визначення безпосереднього об'єкта і посягання. Законодавець вважає за потрібне ввести відповідальність за це специфічне діяння, а саме за незаконне придбання прав на майно без реального його вилучення й оборнення на користь винного чи третіх осіб. Варто зазначити, що в юридичних виданнях неодноразово критикувалося визначення шахрайства в одній нормі (ч. 1 ст. 190 КК України) з одного боку, як заволодіння чужим майном, а з іншого – як придбання права на чуже майно [9, 50].

Таким чином, вживаючи при аналізі шахрайства поняття «право на майно» не можна дійти однозначного розуміння. Частина юристів використовує широке тлумачення права на майно, а саме як різні суб'єктивні права учасників правовідносин у вигляді майнових прав, включаючи повноваження власника, право

оперативного управління, а також низку зобов'язальних прав. Водночас, пропонується використовувати вузьке тлумачення терміна, стверджуючи, що в межах аналізу складу шахрайства право на майно не можна прирівнювати до майнових прав. Право на майно – юридична категорія, яка включає в себе певні повноваження власника, тобто право володіння, користування і розпорядження майном, яке йому належить [12, 193]. Таким чином, предметом шахрайства з нерухомістю може бути лише нерухоме майно, право на яке набувається.

Отже, треба зазначити, що при оцінці шахрайства, вчиненого у сфері обігу нерухомого майна, безпосередній об'єкт слід розуміти як порушені відносини володіння, розпорядження і використання об'єкта нерухомості його власником. Нерухоме майно – це особлива річ, наділена одночасно унікальним набором фізичних, економічних і юридичних ознак, визначених цивільним законодавством, може виступати предметом злочинного посягання, – право на яке зазначено у правовстановлюючих документах, які безпосередньо співвідносять особу власника й об'єкт нерухомого майна.

Список літератури:

1. Гаухман Л.Д. Ответственность за преступления против собственности / Л.Д. Гаухман, С.В. Максимов. – 2-е изд., испр. – М.: АО «ЮрИнфоР», 2001. – 315 с.
2. Гриценко Е.А. Объективная логика формирования стоимости недвижимости / Е.А. Гриценко // Государственный информационный бюллетень о приватизации. – 2000. – № 7.
3. Земельний кодекс України за станом на 20 червня 2006 р. / Відомості Верховної Ради України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2006. – 96 с.
4. Клепицкий И.А. Недвижимость как предмет хищения и вымогательства / И.А. Клепицкий // Государство и право. – 2000. – № 3.
5. Коржанский М.И. Объект и предмет уголовно-правовой охраны / М.И. Коржанский. – М.: Акад. МВД СССР, 1980. – 248 с.
6. Кримінальний кодекс України: офіц. текст. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 240 с.
7. Матышевский П.С. Преступления против собственности и смежные с ним преступления / П.С. Матышевский. – К.: Юрінком, 1996. – 238 с.
8. Михайлов В. Экономические преступления: цифры и факты / В. Михайлов // Професионал. – 1999. – № 5..

9. Ожегов С.И. Словарь русского языка / С.И. Ожегов ; под ред. Н.Ю. Шведовой. – 18–е изд. – М.: Рус. яз., 1986. – 795 с.

10. Про власність: Закон Української РСР від 7 лютого 1991 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1991. – № 20. – Ст. 249.

11. Про заставу: Закон України від 2 жовтня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 47. – Ст. 642.

12. Уголовное право. Особенная часть: учебник / [отв. ред. : И.Я. Козаченко, З.А. Незнамова, Г.П. Новоселов]. – М., 1997.

13. Фролов Е.А. Объект уголовно–правовой охраны и его роль в организации борьбы с посягательствами на собственность: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук: спец. : 12.00.08. – Свердловск, 2001. – 48 с.

14. Цивільний кодекс України за станом на 1 січня 2004 р. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2004. – 352 с.

РЕЗЮМЕ

В статье исследуются экономические и юридические особенности мошенничества с недвижимостью. Анализируется криминологическая ситуация на рынке недвижимости, акцентируется внимание на проблемах, которые возникают при применении ст.190 УК Украины.

RESUME

In the article the economic and legal features of swindle are probed with the real estate. A criminology situation is analysed at the market of the real estate, attention is accented on problems which arise up at application of ñð.190 UK of Ukraine.

*Рекомендовано кафедрою
кримінального та адміністративного права*

Подано 13.04.2011.